

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра українознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з науково-педагогічної
роботи

проф. М.Р.Гжегоцький

“ ___ ” _____ 2019

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Історія і культура України

Підготовки фахівців рівня вищої освіти - магістр

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 222 «Медицина»

Обговорено та ухвалено

на методичному засіданні кафедри
українознавства

Протокол № 1

від “_30” серпня 2019 р.

Завідувач кафедри

доц. к.філол.наук. Єщенко Т.А.

Затверджено

профільною методичною комісією
з гуманітарних дисципліни

Протокол № 1

від “30” серпня 2019 р.

Голова профільної методичної комісії

_____

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: __Божко Н.М., доцент, канд.іст.наук

РЕЦЕНЗЕНТИ : доцент, канд.іст.наук Цубов Л.В., : завідувач кафедри гуманітарної підготовки ІІІТ НУ «Львівська політехніка»

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни

«Історія та культура України»

відповідно до Стандарту вищої освіти другого (магістр) рівня

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 222 «Медицина»

освітньої програми магістр медицини.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української державності та культури має тисячолітні традиції. Проте нині український народ перебуває в умовах безкомпромісної боротьби за своє існування як нації, що зробив свій цивілізаційний вибір. Успіх у цій справі залежить від усвідомлення кожного з нас у приналежності до великої європейської спільноти. Це складне завдання, яке, на жаль, не зуміли зреалізувати за останні два десятиліття державної незалежності. Сьогодні, це завдання є одним з основних пріоритетів для збереження держави України. Успіх від його виконання залежить у вихованні і підготовці еліти українського народу, зокрема, майбутньої медичної еліти. Отже, підготувати високо професійних медиків, насамперед, патріотів України є нагальною потребою сучасної вищої школи.

Структура навчальної дисципліни	Кількість кредитів, годин, з них			Рік навчання семестр	Вид контролю	
	Всього	Аудиторних				СРС
		Лекцій (годин)	Практичних занять (год.)			
Назва дисципліни: «Історія та культура України»	кредитів 3 __90__ год.	14	16	__1__ курс (1, 2 семестри)	залік,	

Предметом вивчення навчальної дисципліни є історія та культура України від найдавніших часів до сьогодення; створення матеріальних та духовних цінностей українським народом за час його існування

Міждисциплінарні зв'язки: «Українська мова за професійним спрямуванням»; «Філософія»;

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Історія та культура України» є - формування історико-культурної свідомості молоді, в якій поєднуються знання, погляди, уявлення про суспільний і духовний розвиток, усвідомлення нею нерозривного зв'язку між надбанням минулого і сучасного, традиціями і досвідом різних поколінь українців, виховання громадянського патріотизму, відповідальності за долю своєї Батьківщини, спонукання до активної наполегливої праці в розбудові і зміцненні держави Україна.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія та культура України» є - допомогти студенту зрозуміти сучасність на основі методики аналізу минулого, оволодіти основами методики історичного дослідження, зокрема, ретроспективного, порівняльного, діалектичного методу, історичної хронології. Виробити навички наукової роботи з історико-культурними першоджерелами, різноманітною навчальною літературою.

Історія та культура України вчить молоду людину, спираючись на загальнолюдські цінності, творчо опрацьовувати і критично переосмислювати багатство світового історичного досвіду та засвоювати його уроки, формувати на цій основі власні переконання, громадянську позицію, здобувати навички і вміння, соціально-гуманітарні компетенції необхідні для практичної діяльності.

1.3 Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

загальні:

- здатність навчатися, здійснювати пошук та аналізувати інформацію з різних джерел;
- уміння застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях, приймати обґрунтовані рішення;
- вирішувати професійні завдання спираючись на гуманістичні, загальнолюдські цінності, особисті знання, ідеї, переконання;
- аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусії з метою пошуку історичної істини;
- мати громадянську позицію, високу історико-політичну культуру;

фахові:

- здатність розуміти основні шляхи етногенезу української нації;
- здатність пояснити основні періоди історико-культурного розвитку українського народу та етапи формування української нації та її державності;
- користуватись категоріально-понятійним апаратом історичної науки та вміння працювати з науковою та методичною літературою
- аналізувати історичні процеси, події, факти, давати їм власну оцінку;
- користуватись різноманітними методами дослідження історичного процесу;

- вмiти класифікувати явища культури за їх історичною значимістю, національною приналежністю і стильовими особливостями, а також аналізувати перспективи розвитку української культури;

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Семінарські заняття	СРС	Інд.робота
Тема 1. Вступ до курсу. Початки формування державності на українських землях. Середньовічна Україна	2	2	10	
Тема 2. Історичні та культурні реалії в Україні у II пол. XIV – I пол. XVII ст.	2	2	5	
Тема 3. Козацько-Гетьманська доба.	2	2	10	
Тема 4. Національно-культурне Відродження України наприкінці XVIII–XIX ст.	2	2	10	
Тема 5. Відродження Української держави початку XX ст. Розквіт модернізму.	2	2	5	
Тема 6. Україна в добу тоталітаризму.	2	4	10	
Тема 7. Національно-державне відродження	2	2	10	
Підсумковий контроль	14	16	60	залік

Аудиторна робота – 33.3%, СРС – 66,7%

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ з дисципліни «Історія та культура України»

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Вступ до курсу. Початки формування державності на українських землях. Середньовічна Україна	2
2.	Історичні та культурні реалії в Україні у II пол. XIV – I пол. XVII ст.	2
3.	Козацько-Гетьманська доба.	2
4.	Національно-культурне Відродження України наприкінці XVIII – XIX ст.	2

5.	Відродження Української держави початку ХХ ст. Розквіт модернізму	2
6.	Україна в добу тоталітаризму	2
7.	Національно-державне відродження України к. ХХ – поч. ХХІст.	2
	РАЗОМ	14

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

з дисципліни «Історія і культура України»

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин
1.	Вступ до курсу. Початки формування державності на українських землях. Середньовічна Україна	2
2.	Історичні та культурні реалії в Україні у II пол. XIV – пол. XVII ст.	2
3.	Козацько-Гетьманська доба.	2
4.	Національно-культурне Відродження України наприкінці XVIII – XIX ст.	2
5.	Відродження Української держави початку ХХ ст. Розквіт модернізму	2
6.	Україна в добу тоталітаризму	4
7.	Національно-державне відродження України к. ХХ – поч. ХХІст.	2
	РАЗОМ	16

6. Тематичний план самостійної роботи студентів

№ з.п.	ТЕМА	Кількість годин	Вид контролю
1.	Середньовічна культура України	10	Поточний контроль на практичних заняттях
2.	Взаємовпливи європейської та української культур.	5	
3.	Українські ренесансні здобутки в архітектурі та мистецтві.	10	
4.	«Золотий час» козацького бароко	10	

5	Формування української класичної культури	10	
6.	Український модернізм в культурі і мистецтві	5	Поточний контроль напрактичн ихзаняттях --- ---
7.	Боротьба Української Повстанської Армії за відновлення державності України в роки II Світової війни.	5	
8	Правозахисний рух в Україні; історія та сучасність	5	
РАЗОМСРС з дисципліни, втому числі		60	

7. Індивідуальні завдання – не заплановані робочим навчальним планом

8.Методи навчання: при проведенні занять використовуються хронологічний, аналітичний, порівняльний методи

9. Методи контролю

Перевірка знань студентів проводиться за допомогою усного опитування на семінарських заняттях; виконання тестових робіт на заняттях; виступів з темами самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу.Перевірка знань студентів проводиться за допомогою усного опитування на семінарських заняттях; виконання тестових робіт на заняттях; виступів з темами самостійної роботи.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності є стандартизованими

10. Оцінювання поточної навчальної діяльності. Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною (національною). шкалою При цьому враховуються усі види робіт, передбачені програмою дисципліни. Студент має отримати оцінку з кожної теми для подальшої конвертації оцінок у бали за багатобальною (200-бальною) шкалою.

Форма підсумкового контролю відповідно до навчального плану **залік**,

Семестровий залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Семестровий залік з дисциплін проводиться після закінчення її вивчення, до початку екзаменаційної сесії.

11. Критерії оцінювання

Оцінка **5 «відмінно»** виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, має глибокі знання програмного матеріалу, вміє вільно висловлювати власну аргументовану думку з питань передбачених програмою, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, виявив здатність до самостійної роботи.

Оцінка **4 «добре»** виставляється студенту, який виявив достатнє знання навчального матеріалу, виконав передбачені програмою завдання, показав стійкі знання з дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення у ході подальшого навчання.

Оцінка**3 «задовільно»** виставляється студенту, який виявив знання з дисципліни в обсязі, необхідному для подальшого навчання, , допускав помилки у відповідях на семінарських

заняттях.

Оцінка **2 «незадовільно»** виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не володіє навичками самостійної роботи.

12 МАКСИМАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ, яку може набрати студент за поточну успішність при вивченні даної дисципліни, вираховуючи шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці „5”, на кількість семінарських занять у курс - **200**.

МІНІМАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ, яку студент повинен набрати при вивченні

курсу - **120**

13.Методичнезабезпечення

1.Навчально-методичні поради та плани семінарських занять з курсу» Історія та культура України» для студентів медичного університету. (упорядник. доц.Божко Н.М.) 2016 – сайт кафедри українознавства

2. Тести з курсу «Історія України» - сайт кафедри українознавства

3. Тести з курсу «Історія української культури» сайт кафедри українознавства.

5. Перелік музеїв, які рекомендується відвідати студентам під час вивчення курсу «Історія та культура України» :

- Національний музей імені Андрея Шептицького;
- Аптека музей «під чорним орлом»
- Меморіальний музей «Тюрма на Лонського»
- Музей давніх пам'яток Львова
- Львівський історичний музей
- Державний меморіальний музей Михайла Грушевського

- Музей визвольної боротьби України

- Музей Іоана Пінзеля

Перелік питань, щовиносяться на (поточний) контроль

1. Процес формування і утворення держави Київська Русь-Україна.
2. Суспільно-політичний устрій Київської Русі.
3. Розквіт могутності Галицько-Волинської держави.
4. Причини занепаду Київської Русі та її історичне значення.
5. Король Данило Галицький.
6. Середньовічна архітектура України
7. Українська середньовічна рукописна книга
8. Українські землі у складі Великого Литовського князівства. Втрата суверенності.

9. Козацтво як феномен боротьби українського народу проти феодальної залежності.
10. Петро Конашевич-Сагайдачний – видатний політичний і державний діяч.
11. Причини, початок і хід визвольної війни українського народу під проводом Б.Хмельницьким. Зборівський трактат.
12. Відродження Б.Хмельницьким української державності, її розбудови та міжнародне значення.
13. Богдан Хмельницький : особистість в контексті епохи.
14. Переяславська угода 1654 року і її військово-політичний характер.
15. Українське козацтво — творець нової політико-адміністративної системи.
16. Руїна української козацької держави
17. Конституція Пилипа Орлика «Вивід прав України».
18. Гетьманщина. Знищення автономії України Московською державою.
19. Діяльність останніх гетьманів України щодо збереження української державності.
20. Кирило Мефодієвське товариство.
21. Діяльність «Руської Трійці».
22. Діяльність Наукового товариства імені Т.Г.Шевченка (НТШ)
23. Українське питання в політиці держав-учасниць Першої світової війни.
24. Митрополит Андрей Шептицький.
25. Бойовий шлях українських січових стрільців.
26. Проголошення УНР та її боротьба за державну незалежність України.
27. Українська держава доби гетьмана Павла Скоропадського.
28. Національно-державницький рух на західноукраїнських землях. ЗУНР та її історичне значення.
29. Директорія та її боротьба за державний суверенітет УНР.
30. М.Грушевський – перший президент України (політичний портрет).
31. Є.Петрушевич – президент ЗУНР (політичний портрет)
32. Історичне значення та причини невдач національної революції в Україні 1917-1921 рр.
33. Ліквідація УСРР. Централізація влади більшовиками. Утворення СРСР.
34. Репресії в Україні 20-х – 30-х років ХХ століття.
35. Голодомор 1932-33 років в Україні – геноцид українського народу.
36. Політичний портрет Євгена Коновальця.
37. Діяльність політичних сил Західної України за відновлення державності України (міжвоєнний період).
38. Діяльність ОУН -УПА за відновлення державності України.
39. Україна в роки Другої Світової війни.
40. Боротьба українського народу проти нацистського окупаційного режиму (1942-1944 рр.)
41. Роман Шухевич – головнокомандувач УПА.

42. Національно-визвольна боротьба українського народу проти іноземної окупації в 1942 – 1945 рр.
43. Злочини сталінізму проти українського народу у повоєнні роки (1944- 1953 рр.)
44. Лібералізація суспільно-політичного життя України та її згортання в 60-х р. ХХ ст.
45. Криза комуністичного режиму. Розгортання національно-визвольного руху (80-90 рр. ХХ ст.).
46. Проголошення незалежності України. Ліквідація тоталітарної держави - СРСР.
47. «Помаранчева революція» 2004 року : причини, хід, наслідки.
48. Основні напрямки зовнішньої політики України на початку третього тисячоліття.
49. “Революція Гідності” : причини і перспективи.
50. Україна та її європейський вибір.
51. Культура Київської Русі: мова, писемність, освіта.
52. Культура Галицько-Волинського князівства : особливості розвитку, літописання, освіта, мистецтво.
53. Особливості українського Ренесансу. Ранній гуманізм в Україні
54. Розвиток освіти в період українського Ренесансу.
55. Ренесансні центри України
56. Культура українського Просвітництва
57. Особливості становлення та розвитку західноукраїнського бароко.
58. Українське козацьке бароко: освіта, наука, література, мистецтво ..
59. Український театр та музика епохи бароко.
60. Друге культурно-національне відродження в Україні: причини, періодизація, характеристика основних етапів.
61. Українська культура ХІХ ст. {характеристика шляхетного періоду}.
62. Друге культурно-національне відродження (народний період).
63. Культурно-національне відродження в Галичині (19 ст.)
64. Характеристика основних періодів культури новітнього часу в Україні.
65. Український модернізм.(література, театр, архітектура, мистецтво, кіно)
66. Українська культура в добу радянського тоталітаризму.
67. «Розстріляне відродження» в українській культурі.
68. Українська культура в ІІ пол. ХХ ст. Русифікація. Шестидесятники.
69. Українська культура в добу державної незалежності (1991 – 2016 рр.).
70. Проблеми формування молодіжної української культури на сучасному етапі.

14.Рекомендована література

Основна

1. Історія України: нац.. підручник/ за ред. В.Качкана – К.:ВСВ «Медицина», 2014 .
2. Історія Української культури: нац..підручник / за ред.. В.Качкана та ін.. – К: ВСВ «Медицина» . 2014
3. Історія України: Навчальний посібник / Панібудьласка В.Ф., Деревінський В.Ф., Тороп А.В. та ін. – К.: КНУБА, 2010. – 140 с
4. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В.М. Литвина. – К.: Знання, 2006. – 607 с.
5. Історія України та її державності. – Львів: Баскид. Біт, 2005. – С. 316-353.

6. Історія України. XX – початку XXI століття: Навч. посібник / За заг. ред. В.А.Смолія. – К.: Знання, 2004. – 582 с.
7. Світлична В.В. Історія України. Навчальний посібник для студентів неісторичних спеціальностей вищих закладів освіти. Видання 3-тє – К.: Каравела; Львів: Новий світ-2000, Магнолія плюс, 2003. – 308 с.
8. Історія України / Ю.Зайцев., В.Баран, Я.Грицак та ін. -2 вид. – Львів: Світ 2002.
9. Історія України. Навч. посіб. / В.Литвин, В.Мордвінцев, А.Слюсаренко – К.: Знання- Прес, 2002.
10. Історія України: навч.-метод. посіб. для семінарських занять / В.Литвин та ін.. К. 2006
11. Історія України // Навч. посіб. за ред. В.Гарін та ін.. - 2012.
12. Історія України в особах: XIX століття. [авт. кол. В.С. Шандра та ін.]. - Київ в: Україна, 2015
13. Історія української культури. У п'яти томах. . Т.1- 4. К.: Наукова думка, 2012..
14. Історія української та зарубіжної культури. Навч. Посібник. 4-е доп. Вид.-ня. За ред. Заковича М., К. 2005.
15. Культурологія: теорія та історія культури. Навч. посіб. / За ред. І.І.Тюрменко, О.Д.Горбула. – Київ, Центр навчальної дітератури. 2004.
16. Курс лекцій з історії України та її державності.- Львів: в-во НУ „ЛП” 2005.
17. Кормич Л.І., Багацький В.В. Історія України від найдавніших часів і до XXI століття. Навчальний посібник. – Харків: ООО «Одісей», 2001. – 480 с.
18. Король В.Ю. Історія України: Навчальний посібник. – К. – ВЦ. Академія. – 2008. – 49.
19. Лазарович М.В. Історія України: Навчальний посібник. – К. – 2008. – 683с.
20. Лоза Ю. Історичний Атлас України / Ю. Лоза. — К.: Мапа, 2015. — 320 с.
21. Остафійчук В.Ф. Історія України: сучасне бачення: Навчальний посібник.
22. Україна політична історія XX – поч.. XXI ст. –К.: Парламентське вид-во // Греченко В., Шаповал Ю., 2007.
23. Україна: XX століття: У 2-х книгах / В.Литвин, В.Смолій, М. Шпаковський. – К: Альтернатива, 2002.
24. Семененко В., Радченко Л. Історія України з прадавніх часів до сьогодні: Навч. посіб. – Харків.: Торсінг, 2003
25. Чапуга С.М. Витоки української державності. Докняжий період: Навчальний посібник. – К. – 2004..
26. Чапуга С.М. Історія державностей в Україні. Вступ до курсу. Навчальний посібник. – К. – 2002.
27. Шокалюк О.І. Історія України. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004.
28. Швагуляк М. Історичні студії: Українці на роздоріжжях та крутих поворотах історії (друга половина XIX- перша половина XX ст.) – Львів: Тріада плюс, 2013.

допоміжна

1. Довідник з історії України (А – Я). Посібн. (За заг. ред. І.Підкови, Р.Шуста . і. 2-е вид., доопрац. і доп. – К.: Генеза 2001. – 1135 с.
2. Енциклопедія українознавства. У 10-ти томах. – Львів: Молоде життя, 1993-
3. Енциклопедія історії України. У 8 томах. – К.: Наукова думка, 2004-2007.
4. Кармазіна М. С. Між історією і політикою: моногр. / М. С. Кармазіна. — К.: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2015. — 560 с
5. Корені та парості: український генеалогікон.- К.: Либідь, 2008.- 472с.: іл..
6. Кремень В., Ткаченко В. Україна: ідентичність в добу глобалізації, - :Знання, 201
7. Новий довідник: Історія України. – К.: ТОВ “Казка”, 2008. – 736с.
8. Уривалкін О.М. Довідник з історії України. – К.: Дакор, КНТ, 2009.
9. Українська історіографія на зламі XX і XXI століть: здобутки і проблеми / За ред. П. Зашкільняка – Л. – 2004.

10. Українські гуманісти епохи Відродження. У 2-х томах Т.2 –К.,1995.
11. Українське бароко та європейський контекст. –К., 1991
12. 9 Шаповал Ю.В. Ілюстрована енциклопедія України. – К.: Балтія Друк, 2008.

15. Інформаційний ресурс

Історія України: Навчальний посібник // <http://www.history.vn.ua/book/dovidnik1.html>

Підручники з історії України <http://ukrhistory.com.ua/>

Українська та зарубіжна культура: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни.
<http://galsite.at.ua/load/3-1-0-385>